***Leeus met Letsels* – vrae en aktiwiteite**

Hoofstuk 1

1. Watter twee ouens het baklei? *Buyisiwe (of Buyi) en Jonathan*
2. Verduidelik in jou eie woorde hoekom Buyisiwe soos ’n vreemdeling voel. *Buyisiwe het ’n vreemde naam vir ’n plek soos Londen. Hy het ’n vreemdeling se naam.*
3. Hoekom dink jy word die dialoog aanvanklik in Engels gegee? *Die karakters woon in Londen en praat Engels met mekaar.*
4. Jy weet nou al ’n paar goed oor die hoofkarakter in die verhaal. Watter soort persoon is Buyi? *Buyi is bereid om met sy vuiste te veg as iemand sy karakter aanval. Hy voel hy hoort nie tuis in Londen nie. Hy is intuïtief en kan agterkom dat daar moeilikheid aan die broei is.*
5. Hoe effektief is die openingsparagraaf van die verhaal? *Die openingsparagraaf trek die leser onmiddellik in die verhaal in. Jy wil weet hoekom daar bloed op Jonathan se gesig en Buyi se vuiste is. Dit skep spanning.*
6. Wie bring aandete? *Buyi se ma.*
7. Slegs ’n kort gedeelte van die hoofstuk vertel van Buyi se pa. Watter soort pa is hy vir Buyi? *Sy pa was tot dusver “afwesig” in sy lewe. Maar nou is hy bereid om na Buyi te begin omsien.*
8. Sal jy sê daar is spanning tussen Buyi en sy ma? Hoekom sê jy so? *Ja, Buyi help nie in die huis nie. Sy ma voel magteloos en haar benarde finansiële situasie plaas hulle gesin onder druk en verhoog ook die spanning tussen ma en kind.*

Hoofstuk 2

1. Buyi is baie ingelig oor Afrika. Is die stelling waar of onwaar? Verduidelik jou antwoord. *Onwaar. Buyi weet nie eens presies waar Afrika is nie.*
2. Haal ’n stukkie dialoog aan wat aandui dat Buyi tog baie vir sy ma omgee. *“Ek is lief vir Ma.”*
3. Skryf die volgende gebeure in die regte volgorde:
   a. Buyi wonder hoekom sy pa hom dan nóú sal wil ontmoet.
   b. Buyi en sy ma neem afskeid.
   c. Buyi se voete raak die Afrika-grond.
   d. Buyi se ma pak sy tasse.
   e. Buyi se ma reël sy paspoort.

   a; e; d; b; c

5. Gee die naam van die lughawe waar Buyi land. *O.R.Tambo Internasionale lughawe*

6. Het jy simpatie met Buyi as vreemdeling wat voel dat hy nêrens hoort nie? Hoekom sê jy so? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
7. Stel jou voor jy is in Buyi se skoene en sien vir die eerste keer in jou lewe jou pa. Hoe sou jy voel? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 3

1. Watter misverstand het Buyi in die ontvangslokaal by die lughawe? *Die man wie hy gedink het is sy pa, Themba, is toe sy pa se kollega, Lwazi.*
2. Gee ʼn voorbeeld van interaksie of gedrag tussen Buyi en Lwazi wat Buyi se onkunde met die plaaslike kultuur wys. *Buyi weet nie hoe om Lwazi volgens die tradisionele manier met die hand te groet nie.*
3. Vergelyk André se karakter met Simoshile s'n. *André is ʼn ekstrovert, terwyl Simoshile meer van ʼn introvert is. André is tergerig, maar vriendelik. Simoshile is ook vriendelik, maar sy is ook skaam en raak verleë as André haar terg.*
4. Kan jy aan ʼn beter manier dink om Buyi in Suid-Afrika by die lughawe te verwelkom? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
5. Sou jy vir Mama Unathi wou ken? Hoekom sê jy so? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
6. Die kwessie van verskillende tale kom weer in die hoofstuk ter sprake. Dink jy Suid-Afrikaners moet twee of selfs drie tale magtig wees om volwaardig as burgers van die land gereken te word? Motiveer jou antwoord. *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 4

1. Beskryf wat gebeur het toe Buyi sy pa ontmoet. *Buyi se pa se gesig is strak toe hy naderkom. Buyi het nie geweet wat om te verwag van sy pa nie, hoe om hom te groet nie, of selfs hoe om hom te noem nie. Sy pa is die heeltyd afsydig.*
2. "Is hy dan nie bly om my te sien nie? wonder Buyi." Dink jy Buyi se pa is bly om sy seun te sien? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
3. Vergelyk Buyi se pa se houding met Buyi se ma s'n. *Buyi se pa kom koud en onemosioneel voor, terwyl sy ma ʼn warm, emosionele mens is.*
4. Lwazi sê dit lyk of Buyi al klaar tuis is. Stem jy saam? *Nee, Buyi voel nog ongemaklik in sy nuwe omgewing. Daar is nie ʼn TV of selfoonsein nie. Die kop van ʼn dooie dier gluur na hom teen die muur.*
5. Hoekom dink jy vertel Buyi vir sy ma ʼn leuen? *Hy wil nie hê sy ma moet haar bekommer oor hom nie, en daarom sê hy dat hy en sy pa baie gaaf is.*

Hoofstuk 5

1. Hoe rig Buyi sy nuwe kamer in? *Hy pak sy klere weg in die kas, stapel sy boeke op die lessenaar langs sy iPod, CD's en DVD's, en hy sit 'n plakkaat van die bokser Amir Khan teen sy muur op.*
2. Ons het nou al 'n ander kant van Buyi leer ken. Hoe verskil die Buyi van Londen met die Buyi wat hom in Suid-Afrika in 'n wildreservaat bevind? *In Londen was Buyi straatslim. Hy het aan vuisgevegte deelgeneem op skool. In Suid-Afrika skrik hy vir moontlike gevaar, soos wilde diere wat dalk uit die bosse op hom kan afstorm, geluide buite sy venster en 'n tor wat sy kamer binnevlieg.*
3. Watter een van die volgende gebeure verhoog die spanning in die hoofstuk? Motiveer jou antwoord.
   a. Buyi rig sy kamer gemaklik in.
   b. Buyi probeer die vreemde reuke in die lug uitmaak.
   c. Buyi se pa vertel hom daar was 'n ongeluk.

C – Die ongeluk is 'n dramatiese gebeurtenis wat vrae laat ontstaan oor die welstand van die mense wat betrokke was, wat gebeur het, en hoe dit gebeur het. Die teenwoordigheid van 'n leeu tydens die ongeluk verhoog die spanning selfs meer.

5. Buyi se pa se klere is oortrek met bloed toe hy laataand terugkom chalet toe. Voorspel wat moontlik gebeur het. *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
6. Hoekom is Buyi bekommerd oor sy pa? *Sy pa kom bebloed by die huis aan, maar gee nie vir hom 'n verduideliking van wat gebeur het nie.*

Hoofstuk 6

1. Wat het met Simoshile se pa gebeur? *Hy is deur 'n leeu aangeval tydens die nagsafari.*
2. Kry jy vir Simoshile en haar pa jammer? Hoekom sê jy so? *Antwoord is oop vir interpretasie.*
3. Buyi wil nie saam met André uitgaan na die wildreservaat na die leeuaanval nie. Wat sê dit van Buyi as karakter? *In 'n nuwe omgewing met ander gevare of bedreigings as waaraan Buyi gewoond was in Londen, verander Buyi se karakter en is hy meer op sy hoede of selfs banger.*
4. Watter een van hierdie woorde beskryf Mama Unathi se karakter goed? Motiveer jou antwoord.
   a) Hardvogtig
   b) Versorgend
   c) Moeilikheidmaker

Versorgend – Sy is bekommerd oor die kinders, praat vriendelik met hulle en sorg dat hulle mae vol bly.

5. Kan jy aan ’n beter manier dink om die omgewing en ook die uitleg van die kampe vir die leser te beskryf as wat in hierdie hoofstuk voorkom*? Die antwoord is oop vir interpretasie. Moontlike antwoorde kan wees dat foto’s of diagramme gebruik kon word.*

Hoofstuk 7

1. Watter Afrikaanse woord verstaan Buyi nie? Engelsman.
2. Wat beteken dit wanneer André vir Buyi sê: “Soos jy nou aansukkel, sal ’n skilpad jou inhaal en verbygaan.” *Buyi loop so stadig dat selfs ’n stadige dier soos ’n skilpad vinniger loop as hy.*
3. Sou jy sê dat hierdie hoofstuk “filmies” geskryf is, met ander woorde dat jy amper die prentjies voor jou oë kan sien soos in ’n film? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
4. Hoe effektief is die beskrywing van die veldplante in hierdie hoofstuk? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
5. Watter woord beskryf Buyi se gevoel oor die kameelperd die beste? Entoesiasties/Verstom/Onemosioneel. *Verstom – Buyi is “sprakeloos”.*

Hoofstuk 8

1. Wat gebeur toe die hongerpyne begin knaag? *Toe Buyi-hulle begin honger word, gaan hulle terug na die hoofkamp toe om kos te soek by Mama Unathi.*
2. Hoekom kon Buyi se pa-hulle nie die leeu opspoor nie? *Die reën het die spore uitgewis.*
3. Verduidelik in jou eie woorde hoekom Buyi ’n plakkaat van Amir Khan teen sy muur het. *Amir Khan het as jong bokser van slegs 17 groot terugslae in sy lewe oorkom om uiteindelik ’n silwer medalje by die 2004 Olimpiese Spele te wen. Hy stam ook af van kryger-konings.*
4. Lwazi verduidelik in hierdie hoofstuk hoe die leeu hom aangeval het. Plaas die volgende gebeure in die korrekte volgorde:
   a) Die leeu slaan sy tande in Lwazi in.
   b) ’n Leeu se brul laat Lwazi gryp na die soeklig.
   c) Die Land Rover sit vas in ’n modderpoel.
   d) Lwazi trek sy geweer teen sy skouer vas.
   e) ’n Toeris se kamera val uit sy hande.

c; b; e; d; a

5. Hoe effektief is Lwazi se vertelling (met dialoog) van die leeuaanval in hierdie hoofstuk? Sou dit nie beter wees as die skrywer die aanval in 'n spannende beskrywing uitgebeeld het nie? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 9

1. Wat maak Buyi vir aandete? *Steak, tjips en eiers.*
2. Gee 'n voorbeeld van 'n sprankie heldeverering wat Buyi dalk vir sy pa mag ontwikkel. *Wanneer Buyi se pa sonder 'n hemp uit die kamer stap, sien Buyi dat sy bors en arms oortrek is met spiere, nes 'n bokser s'n. Buyi se held is dan ook die bokser Amir Kahn*.
3. Wat, in jou opinie, is die onderliggende tema in hierdie hoofstuk? *Die antwoord is oop vir interpretasie, maar dit kan wees dat hierdie hoofstuk veral handel oor 'n soeke na aanvaarding. Buyi se toenadering tot Umfana beeld dit goed uit, asook sy kosmakery waarmee hy sy pa se guns probeer wen.*
4. Hoe voel jy oor Buyi se pa wanneer hy Buyi se kos "'n gemors" noem? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
5. Gee 'n kort karakterbeskrywing van Buyi se pa soos ons hom tot dusver leer ken het. *Hy is afgetrokke, puntenerig, buierig, maar ook 'n ywerige werker.*

Hoofstuk 10

1. Beskryf hoe Buyi voel toe hy die oggend opstaan. *Buyi is in 'n befoeterde bui. Hy wonder wat hy in die wildreservaat maak. Sy pa hou nie van hom nie. Buyi is dalk te saggeaard vir sy pa se smaak. Hy is dalk nie die kind wat sy pa wou hê nie.*
2. Gee 'n voorbeeld van dialoog wat aandui dat André avontuurlustig is. *"Ek het nou genoeg hiervan gehad! Kom ons gaan watergat toe. Wie wil foefieslide?"*
3. Die omgewing is altyd 'n belangrike element in 'n roman. Hoe effektief wend die skrywer die omgewing aan in *Leeus met Letsels* om die verhaal lewendig te maak vir die leser? *Die vreemdheid van die omgewing dra by tot die gevoel van "ontworteling" of vervreemding in die verhaal. Daar is talle duidelike beskrywing van die plante, diere en landskap. Die karakters tree gereeld in interaksie met die omgewing, byvoorbeeld met sintuiglike waarneming, of fisiese interaksie deur byvoorbeeld boom te klim, plante te kou, ens.*
4. Beskryf kortliks Buyi se ervaring op die foefieslide. *Buyi is nogal skrikkerig vir die foefieslide. Wanneer dit sy beurt is, sien hy die seekoeie in die water onder hom. Dit maak hom baie bang, so bang dat hy, toe hy op die wal land, laat spaander vir die*

uitkyktoring. Iets agtervolg hom. Hy dink dis een van die seekoeie, maar dit was toe al die tyd André.

5. Verduidelik hoekom die maroelaboom ook as die huweliksboom bekendstaan. *Die boom simboliseer vrugbaarheid. Die Zulu's gebruik 'n brousel van die boomstam in skoonmaakseremonies voor 'n troue.*
6. André spot goediglik met Simoshile oor die maroelaboom. Dink jy Simoshile se optrede na die spottery is geregverdig? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
7. Dink jy daar is 'n spesiale verhouding tussen Simoshile en Buyi? Hoekom sê jy so? *Dit lyk of daar meer as vriendskap tussen die twee karakters begin blom. Dis dalk ook hoekom André vir Simoshile spot. Buyi is nog onbewus hiervan totdat André se aandag daarop vestig.*
8. Die gebruik van spanning in 'n roman maak van lees 'n onvergeetlike avontuur. Hoe gebruik die skrywer spanning in hierdie hoofstuk? *Daar is tekens van 'n emosionele spanning, of dan moontlike liefde tussen Buyi en Simoshile. Die vrees wat Buyi ervaar as hy foefieslide word verhoog wanneer hy die seekoeie onder hom sien. Die spanning word verder verhoog wanneer hy van die "seekoeie" probeer wegkom. Die skrywer gebruik hier veral kort sinne om die spanning te laat oplaai.*

Hoofstuk 11

1. Watter moontlike rede gee André vir die seekoeie wat rustig bly en nie vir Buyi aanval nie? *André reken die seekoeie was seker te verbaas om 'n vlieënde Engelsman bokant hulle watergat te sien, dis hoekom hulle niks gedoen het nie.*
2. Watter soort beeldspraak word in die volgende aanhaling gebruik. Motiveer jou antwoord. "'Wha-a-a-a!' skree André weer, en hardloop soos 'n besetene voor hulle uit." *Vergelyking, want André se optrede word vergelyk met 'n besetene (mal persoon) s'n.*
3. Haal die klanknabootsende woorde aan in hierdie hoofstuk. *"Oemfff . . . Oemfff . . ."*
4. Verduidelik hoe die skrywer die leeu as element gebruik om spanning te verhoog in die verhaal. *Aanvanklik het ons net gelees van Buyi se pa wat oortrek was met bloed, daarna hoe die leeu die veldwagters ontwyk. Lwazi se vertelling van die aanval, verhoog die spanning nog meer, en in hierdie hoofstuk sien die kinders die leeu en hardloop weg.*
5. Hoe kom die weghardloop vir die seekoei ooreen met die weghardloop vir die leeu? *Albei gaan gepaard met geweldige vrees. By albei geleenthede is daar 'n moontlikheid van gevaar.*

Hoofstuk 12

1. Wat het gebeur na Buyi-hulle se avontuur in die veld? *Buyi gaan huis toe. Dit reën en hy laat Umfana die huis inkom. Sy ma bel en uiteindelik sit Buyi en sy pa vas oor die vuil wasgoed wat op ’n hoop in die chalet lê.*
2. “Wil jy die ou man se bloeddruk opjaag?” vra Buyi vir Umfana. Kan jy aan ’n ander geleentheid dink waar hy Themba vies gemaak het? *Ja, die aand toe Buyi kosgemaak het, het hy ook vir Umfana die huis in laat kom. Themba het niks daarvan gehou nie en gesê dat honde buite hoort.*
3. Buyi se ma sê vir hom hy kom ook nie weg van die reën nie. Wat dink jy bedoel sy daarmee? *Hy het sy ma vertel dat dit gereën het, en in Engeland reën dit mos ook vreeslik baie, soms vir dae aaneen.*
4. Watter een van die volgende stukkies dialoog dui op spanning in die verhouding tussen Buyi en sy pa? Motiveer jou antwoord.
   a) “Die reën het ons gevang.”
   b) “En ek wil nie hê jy moet stories aandra by Mama Unathi dat ek nie vir jou sorg nie.”
   c) “Daar is ’n wasmasjien onder die toonbank in die kombuis.”

   b – Buyi se pa is omgesukkel omdat Mama Unathi hom dalk berispe het omdat Buyi nie reg eet nie. Dit kan dan lyk asof sy pa nie voldoende vir hom sorg nie.

5. Die leeu se status verander in hierdie hoofstuk. Verduidelik. *Die leeu was eers net ’n rondloper wat ’n mens aangeval het. Hy het intussen ook iemand doodgemaak by ’n nabygeleë gemeenskap. Hy is dus nou ’n mensvreter.*

Hoofstuk 13

1. Watter plan het André vandag? *Hy wil op ’n wildbesigtigingstoer gaan.*
2. Met watter volwasse karakter kan jy die meeste identifiseer – Themba, Lwazi of Mama Unathi? Motiveer jou antwoord. *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
3. Haal ’n sin uit hierdie hoofstuk aan wat ’n toeris se weersin in wildstropery aandui. *“Aaklig!” gril Moira.*
4. Wat beteken hierdie uitdrukking: Moira, Frank en Tom, die drie Amerikaanse toeriste, gesels land en sand met Buyi-hulle.”
   a) Hulle praat oor die landskap.
   b) Hulle praat aanmekaar.
   c) Hulle praat nie baie nie.

   b

5. Is Lwazi ’n kenner op sy vakgebied? Motiveer jou antwoord met twee voorbeelde. *Ja, Lwazi wys vir die toeriste hoe hy die “bos se storie” lees in die voetspore in die sand. Hy verduidelik ook hoe ’n mens kan sien of spore vars is.*

Hoofstuk 14

1. Watter naam of titel kry die olifante in die hoofstuk? *Die reuse van die bosveld.*
2. Verduidelik in jou eie woorde hoekom olifante so sag kan rondbeweeg. *Olifantpote het baie dik sole. Wanneer hulle op 'n takkie sou trap wat andersins sou kraak, word die klank deur hulle massiewe pote gedoof.*
3. Rangskik hierdie drie gebeure in volgorde van die laagste spanning na die hoogste spanning:
    a) Buyi-hulle sien die leeus.
    b) Buyi-hulle hoor die leeus.
    c) Buyi-hulle sien swartwitpense, jakkalse, sebras en bobbejane.

    c; b; a
4. Hoe effektief is die gebruik van klanknabootsende woorde in die boek, bv. die leeu se geluid: *Oemfff . . . Oemfff . . . Oemfff . . .* in hierdie hoofstuk? *Die klanknabootsing help om die bosveld met sy diere te laat lewe kry in die leser se verbeelding.*
5. "Buyi voel skoon bekaf." Wat beteken dit? *Buyi voel terneergedruk/ontmoedig.*

Hoofstuk 15

1. Themba vergelyk Buyi se kamer met 'n varkhok. Waar in die verhaal het die kwessie van sy netheid ook ter sprake gekom? *In die begin van die boek sê sy ma vir hom dat hy die woonstel 'n bietjie kon skoonmaak. Daar is later ook sprake van sy onnetheid wanneer Themba hom aansê om sy vuil wasgoed te was.*
2. Vervang die woord "wrewel" in hierdie sin met 'n sinoniem. "Buyi voel die wrewel binne hom brand." *Buyi voel die misnoegdheid / onvergenoegdheid / ergernis / bitterheid / haat binne hom brand.*
3. Mag tieners volwassenes vloek? Motiveer jou antwoord. *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
4. Kan jy aan 'n beter manier dink waarop Themba met Buyi kon praat oor die vuil kamer? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
5. Die hoofstuk eindig op 'n spannende noot: "Umfana is weg!" *Voorspel wat volgende gaan gebeur.*

Hoofstuk 16

1. Wat gebeur nadat Buyi agterkom dat Umfana weg is? *Buyi roep na Umfana, wanneer hy hom nie kry nie, oorreed hy sy vriende om te gaan help soek na hom.*
2. Gee ʼn voorbeeld van manipulasie in hierdie hoofstuk. *Buyi vra smekend vir Simoshile: "Ek is jou pel, is ek nie?" wanneer sy nie wil help soek na Umfana.*
3. Buyi sê aan André dat hy, soos Amir Khan, ʼn wenner wil wees, nie ʼn verloorder nie. Wat, volgens jou, is Buyi op hierdie oomblik in die verhaal? Motiveer jou antwoord. *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
4. Skrywers gebruik dikwels simbole in verhale. Simbole staan vir iets meer as wat hulle voorkom. Wat is die simboliese betekenis van die pofadder? *Die pofadder is, volgens Simoshile, moontlik ʼn voorvader wat vir Buyi kom waarsku teen gevaar.*
5. Voorvadergeeste is deel van baie mense in Suid-Afrika se kultuur. Glo jy aan voorvadergeeste? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 17

1. Beskryf die erosie-area. *Die plek lyk soos ʼn surrealistiese maanlandskap. Dis ʼn ravyn wat deur die landskap krul. Sy vaalbruin wande is oortrek met sandstrukture, torings, skeure, krake en klein grotte.*
2. Buyi is bang dat sy onkunde oor die kultuur hom dalk nou duur te staan kan kom. Verduidelik wat hiermee bedoel word. *Buyi is nou baie bang, want hy weet nie of dit in die Afrika-kultuur is om oneerbiedige kinders baie swaar te straf nie, miskien selfs dood te maak nie . . . Sy pa het dan ʼn geweer saamgebring toe hulle na die hond gaan soek.*
3. Die tema van lewe en dood duik op in hierdie hoofstuk wanneer Themba sê: "Lewe en dood . . . Dit loop hand aan hand hier." Watter bekende volksverhaal se tema is ook lewe en dood? *Die verhaal van die verkleurmannetjie en die geitjie.*
4. Hoe effektief is die beskrywing van ʼn leeuaanval in hierdie hoofstuk? Is dit nie te gruwelik vertel nie? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
5. Hoe voel jy oor Themba se bevel dat Buyi vir Umfana moet skiet? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 18

1. Die gebeure aan die begin van hierdie hoofstuk gee emosionele diepte aan die roman. Het dit jou emosioneel geraak? Verduidelik jou antwoord. *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
2. Haal twee stukke dialoog aan wat kort opmekaar volg in die hoofstuk, en aandui dat Buyi en sy pa glad nie oor die weg kom nie. *"Jy is nie ʼn man nie" en "Ek haat jou".*

3. Die skrywer laat Umfana se begrafnis oor aan die leser se verbeelding, maar sinspeel net daarop. Hoe effektief is dit? *Die ongelukkige gebeure is al klaar so emosioneel, 'n begrafnistoneel sou dalk net die verhaal laat vervlak tot sentimentaliteit.*
4. Watter erkentenis maak Buyi en sy ma teenoor mekaar? *Hulle erken albei dat dit nie goed gaan met hulle nie. Buyi kom nie oor die weg met sy pa nie, en sy ma mis hom vreeslik.*
5. Watter implikasies kan Buyi se besluit in die slotreël van die hoofstuk hê? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 19

1. Wat vuur Buyi aan om hierdie drastiese plan te bedink? *Sy woede vuur hom aan.*
2. Verduidelik kortliks Buyi se plan om weg te kom. *Buyi wil wegkom deur die Kusasa-kamp, 'n gat knip in die grensdraad en met die grondpad langs afstap na die teerpad, vandaar na Bela-Bela 'n geleentheid soek, en dan met die hoofpad koers kies na die lughawe. Hy gaan sy spaargeld gebruik vir 'n vliegtuigkaartjie.*
3. Kan jy aan iets dink wat Buyi vergeet om in te pak wat hy dalk sal nodig kry? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
4. Verduidelik hoekom daar 'n vloed van gevoelens deur Buyi stroom toe hy na die bokser se plakkaat kyk. *Buyi besef hy kon nie sy droom verwesentlik om sy probleme in die gesig te staar nie. Hy besef 'n mens veg die meeste gevegte aan die binnekant. Dit is hierdie gevegte wat hy nie kan wen nie.*
5. Voorspel wat volgende in die verhaal gaan gebeur. *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 20

1. Help Buyi se kennis wat hy tot dusver opgedoen het, hom nou in die veld? *Nee, dit help hom nie juis nie. Hy sukkel om afstand te skat, hy weet nie heeltemal waar hy is in die donker nie, hy kan nie presies vasstel waar die leeu is nie. Dit wat hy tog weet van leeus, maak hom nou banger: Leeus word totaal ander diere in die nag. Die nag is hulle jagtyd . . .*
2. Aan watter hoop klou Buyi vas terwyl hy daar in die veld saam met die leeu is? *Buyi hoop dat die leeu hom net wil skrikmaak, en dat hy, as hy op hom afstorm, kort voor Buyi in sy spore sal vassteek.*
3. Sou jy hierdie hoofstuk as die klimaks van die verhaal beskou? Motiveer jou antwoord. *Ja, in hierdie hoofstuk kruis die mensvreter leeu se paaie met Buyi s'n.*
4. Buyi se pa het hom baie sleg behandel. Vergoed sy aksies in hierdie hoofstuk daarvoor? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

5. Wat sou jy anders wou laat gebeur in hierdie hoofstuk? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 21

1. Kry jy vir Themba jammer noudat hy bereid was om sy lewe vir sy seun op te offer? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
2. Wat is die simboliese betekenis van Themba se van? *Sy van is Ngonyama. Dit beteken leeu in isiZulu. Sy voorvaderlike stam het ʼn heilige plig gehad om leeus te beskerm. Themba en by implikasie Buyi, omdat hy sy seun is, is ook "leeus".*
3. Hoe meen Lwazi sal Themba voel oor die leeu wat doodgeskiet is? *Themba sal voel dat hy die leeus in die steek gelaat het.*
4. Wat glo die Swahili-mense oor die brul van ʼn leeu? *Hulle glo leeus sê eintlik: "Wie se land is hierdie? Myne, myne, myne!"*
5. Hoe effektief is die versoening tussen pa en seun in hierdie hoofstuk? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*

Hoofstuk 22

1. Hoe beskryf Mama Unathi vir Lwazi? *Sy sê hy is hardkoppig.*
2. Verduidelik Simoshile se reaksie toe sy hoor dat Buyi wil teruggaan Londen toe. *Sy skrik en snak na haar asem. Sy het dit nie verwag nie.*
3. Wanneer ʼn karakter verander in ʼn roman, sê ons sy karakter groei. Hoe het Buyi se karakter gegroei? *Buyi het nie geweet waar hy hoort in die wêreld nie. Hy was onseker van homself en het glad nie goed oor die weg gekom met sy pa nie. Aan die einde van die boek is hy ʼn sterkter karakter. Hy weet hy hoort in Afrika, en sy verhouding met sy pa het baie verbeter.*
4. Verduidelik hoe die boek se titel ʼn wyer betekenis kry as bloot net ʼn mensvreter leeu met ʼn litteken by sy oog. *Themba en Buyi is ook leeus, omdat hulle uit die Ngonyama stam afkomstig is. Themba kry ook self ʼn letterlike letsel by sy oog na die leeuaanval, maar beide hy en Buyi dra ook self aan emosionele letsels.*
5. Evalueer die hele roman en gee dit ʼn punt uit tien. Motiveer jou puntetelling. Waarvan het jy gehou en waarvan nie? *Die antwoord is oop vir interpretasie.*
6. Wat dink jy was die oorkoepelende tema van *Leeus met Letsels*? *Elke mens moet sy plek vind in die wêreld. Die lewe is baie kort en kan in ʼn oogwenk verby wees.*

Aktiwiteite

- Gebruik die inligting in hoofstuk 6 en teken ’n kaart wat die uitleg van die reservaat se kampe duidelik maak.
- Maak ’n plakkaat om *Leeus met Letsels* by ’n boekwinkel te adverteer.
- Maak ’n kort video wat as lokprent vir *Leeus met Letsels* gebruik kan word. Gebruik ’n program soos Microsoft se Moviemaker om dit te doen. Plaas die video op YouTube.
- Verbeel jou jy moet hierdie boek bemark. Werk ’n bemarkingsplan, met ’n begroting vir *Leeus met Letsels* uit.
- Maak ’n pamflet om toeriste te waarsku teen die gevare in ’n wildkamp.
- Stel ’n lys met reëls op vir ’n wildkamp.
- Skryf ’n gedig oor “vreemdelingskap”.
- Buyi vind vertroosting in die musiek van sy geboorteland. Watter musiek sou jou troos as jy lank in die buiteland moes gaan woon? Hoekom juis hierdie musiek? Gesels daaroor in die klas.
- Skryf ’n kort toneelstuk oor die klimaks van die verhaal en voer dit op in die klas.
- Pa’s en seuns, of ma’s en dogters kan soms by mekaar verbyleef. Ervaar jy dit ook? Maak planne in groepsverband oor hoe ouers en kinders weer mekaar kan “vind”.
- Hou ’n debat in die klas en neem ’n standpunt in: Die Groot 5 is niks anders as ’n bemarkingsfoefie nie, of die Groot 5 is baie belangrik vir Suid-Afrikaanse toerisme.
- “Mensvreterdiere moet doodgemaak word.” Stem jy saam met hierdie stelling? Hou ’n klasdebat en vind uit hoe jou vriende voel.
- Kry ’n penvriend oorsee en vind uit hoe hulle daar leef. Vertel hom hoe ons in Suid-Afrika van dag tot dag ’n bestaan maak, skoolgaan, wat ons doen vir pret, en meer.